

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรการทอผ้าขาวม้า จำนวน ๔๐ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอกาบเชิง

ความเป็นมา/ความสำคัญ

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้ มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพเป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็ง ให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ภายในกรอบเวลา ๒ ปี ที่พัฒนา ๕ ศักยภาพ ของพื้นที่ใน ๕ กลุ่มอาชีพใหม่ให้สามารถแข่งขันได้ใน ๕ ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขารู้เราเท่าทัน” เพื่อแข่งขัน ได้ในเวทีโลก “ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถ ให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงโดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคงมั่งคั่งและมั่งงานทำอย่างยั่งยืนมีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาค อาเซียนและระดับสากลซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชน และประเทศชาติ สภาพสังคมปัจจุบันระบบสาธารณสุขมีคุณภาพมีความจำเป็นและสำคัญในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทอผ้า ซึ่งเป็นงานหัตถกรรมที่สำคัญของชาวอีสาน ที่มีความผูกพันกับคตินิยมเชื่อของชาวอีสานมาช้านาน และเป็นการนำผ้าขาวม้ามาเพิ่มมูลค่า สร้างอาชีพเสริมรายได้หลังฤดูทำนาหรือช่วงเวลาว่าง เป็นการสร้างฐานการเรียนรู้และเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ตรงของคนในชุมชน

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรการประกอบอาชีพที่ทำให้เกิดรายได้
๒. เป็นหลักสูตรการประกอบอาชีพที่ส่งเสริมการมีงานทำของประชาชน
๓. เป็นหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ทั้งเนื้อหา ระยะเวลาเรียน และการจัดกระบวนการเรียนรู้

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการทอผ้าขาวม้า
๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์และเกิดทักษะในการออกตลาด
๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน ๑๐ ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ จำนวน ๓๐ ชั่วโมง

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร / ภูมิปัญญา
- การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ฝึกปฏิบัติจริง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ประวัติความเป็นมา	๑. เพื่อทราบประวัติความเป็นมา ๒. เพื่อทราบความสำคัญในการประกอบอาชีพการทอผ้าขาวม้า ๓. เพื่อทราบภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าขาวม้า	๑. ประวัติความเป็นมา ๒. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทอผ้าขาวม้า ๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าขาวม้า	วิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่อง ๑. ประวัติความเป็นมา ๒. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทอผ้าขาวม้า ๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าขาวม้า ๔. วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพสามารถบอกคุณธรรม จริยธรรม สำหรับอาชีพได้	๒	-
๒	วัตถุดิบและการออกแบบ	1. เพื่อทราบการจัดเตรียม วัสดุ/อุปกรณ์ในการทอผ้าขาวม้า 2. เพื่อนทราบขั้นตอนการออกแบบลายผ้าขาวม้า	1. การจัดเตรียม วัสดุ/อุปกรณ์ในการทอผ้าขาวม้า 2. ขั้นตอนการออกแบบลายผ้าขาวม้า	วิทยากรสาธิตพร้อมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ สิ่งที่ต้องเตรียม 1. กก 2. อัก 3. กี่ 4. ฟืม 5. กระสวย 6. หลอดด้าย 7. เส้นด้าย สีต่างๆ	๒	๗
๓	ขั้นตอนการผลิต	-สามารถสรุปขั้นตอนและเทคนิคการทำงาน -เพื่อประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน	1. ขั้นตอนและเทคนิคการทอผ้าขาวม้า ทำงานได้ครบทุกขั้นตอน	1. ทำใบงาน/ชิ้นงานการทอผ้าขาวม้า 2. วิทยากรให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ 3. ลงมือปฏิบัติ ทอผ้าขาวม้า	๓	๒๐

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๔	การบริหารจัดการและการตลาด	๑.เพื่อทราบการวิเคราะห์และวางแผนการตลาด ๒.เพื่อทราบการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	๑.การวิเคราะห์และวางแผนการตลาด ๒.การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	๑.สอนการวางแผนการตลาด การบรรจุภัณฑ์ การจำหน่ายสินค้า ๒.การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	๓	๒
๕	การวัดผลประเมินผล	-สามารถสรุปขั้นตอนและเทคนิคการทำงาน -เพื่อประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน	-การสรุปขั้นตอนและเทคนิคการทำงานได้ครบทุกขั้นตอน	-ใบงาน/ชิ้นงาน -วิทยากรให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ	-	๑
จำนวนชั่วโมงทั้งสิ้น					๑๐	๓๐

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อเอกสาร หนังสือ วารสาร สื่อออนไลน์
๒. youtube
๓. สื่อบุคคล / ภูมิปัญญา

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. เวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

๑. นายสินะวัตร เศษศรี	ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
๒. นางวิมาน คำเลิศ	ตำแหน่ง ครูอาสาสมัครฯ
๓. นางสาวรุ่ง กักรัมย์	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล
๔. นายศิริพงศ์ ระดมสุข	ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบล

คณะกรรมการกลั่นกรองหลักสูตร

๑. นางวิไลลักษณ์ ปิยไพโร

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (ข้อ๙) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร

(นายสินะวัตร เศษศรี)

ครูชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นางสาวปริยารัตน์ พวงนาค)

ประธานกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นายโมไนย โรปรรัมย์)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอกาบเชิง

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอกาบเชิง

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ .....

หลักสูตร...การทอผ้าขาวม้า จำนวน...๕๐... ชั่วโมง

ระหว่างวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ๒๕๖๖..

เวลา.....ถึงเวลา.....

สถานที่จัด ณ .....

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
.....	๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น	<p>๑.การปฐมนิเทศ สร้างความคุ้นเคย ซึ่งกันและกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมา ระยะเวลาในการเรียน องค์ประกอบของหลักสูตรและเกณฑ์การประเมินชิ้นงาน - แนะนำวัสดุ / อุปกรณ์ในการทำทอผ้าขาวม้า - เลือกเส้นด้ายวัตถุดิบและส่วนประกอบการเลือกแบบและการออกแบบพันตามตลาดต้องการ <p>การเลือกแบบและการออกแบบ</p> <p>๒. แนะนำวิธีการเลือกเส้นด้ายและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำมัดหมี่และทอผ้าขาวม้า</p> <p>๓. ให้ความรู้ภาคทฤษฎีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการการทำมัดหมี่ และการทอผ้าขาวม้าด้าย</p> <p>วิธีการทอผ้า/ การแกว่งด้าย</p> <p>ข้อควรระวังในการทอผ้า/ การแกว่งด้าย</p>	๕ ชั่วโมง
.....	๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น	<p>๑. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทอผ้าขาวม้า</p> <p>๒. ขั้นตอนการเตรียมเส้นพุ่ง / เส้นยืน การออกแบบลวดลายผ้า การเก็บลายผ้าขาวม้า</p> <p>๓. ข้อควรระวังในการเก็บลายผ้าขาวม้า</p> <p>วิธีขั้นตอนการกรอ การเก็บตะกอ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จุดประสงค์ของการเก็บถักตะกอ - วัสดุและอุปกรณ์ - วิธี/ขั้นตอนการเก็บตะกอ - ข้อควรระวังในการเก็บตะกอ 	

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
		การสาธิตและฝึกวิธีการปฏิบัติวิธีการทอผ้าไหม ตามแบบที่ต้องการ /และตามความนิยมของท้องถิ่น	๕ ชั่วโมง
.....	๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น	ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติและสาธิต ๑.ขั้นตอนการทอผ้าขาวม้า/การออกแบบลาย ๒. ขั้นตอนในการเตรียมเส้นด้ายใช้สำหรับทอ ๓.การฟอกด้าย/ การย้อมสีพื้น /ตากในลมและการกระดุกเส้นด้าย ๔.การคั่นเส้นด้ายใส่โองเพื่อเตรียมมัดหมี่/การนับจำนวนรอบของการคั่นเส้นด้าย/การคำนวณเส้นด้าย ตามแบบลายมัดหมี่ ๕ .การมัดหมี่ เป็นกรรมวิธีที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผ้าให้เป็นลายและสีต่าง ๆ ในการมัดหมี่ให้เป็นลายและสีต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับกรรมวิธีและความนิยมของผู้ใช้เป็นสำคัญ - การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำมัดหมี่ ๑.ขั้นตอนการแกะเชือกมัดหมี่หลังย้อม ระวังเส้นด้ายขาด ๒.ขั้นตอนการกรอเส้นด้าย สำหรับเส้นพุ่งเก็บเป็นหลอด ๓.วิธีขั้นตอนการกรอด้าย ๔.ข้อควรระวังในการกรอด้าย ๕.การเก็บหลอดเส้นด้ายที่ต้องเรียงลำดับตามการทอ ก่อน -หลัง	๒๐ ชั่วโมง
.....	๐๙.๐๐-๑๒.๐๐ น	๑.ขั้นตอนในการทอผ้า - สืบเส้นด้ายยื่นเข้ากับแกนม้วนด้าย ยื่น และร้อยปลายด้ายแต่ละเส้นเข้าในตะ กอแต่ละชุดและพันหวี ดึงปลายเส้นด้ายยื่นทั้งหมดม้วนเข้ากับแกนม้วนผ้าอีกด้านหนึ่ง ปรับความตึงหย่อนให้พอเหมาะ กรอด้ายเข้ากระสวยเพื่อใช้เป็นด้ายพุ่ง -เริ่มการทอโดยกดเครื่องแยกหมู่ตะกอ เส้นด้ายยืนชุดที่ ๑ จะถูกแยก ออกและเกิดช่องว่างสอดกระสวยด้ายพุ่งผ่าน สลับตะกอชุดที่ ๑ ยกตะกอชุดที่ ๒ สอดกระสวยด้ายพุ่งกลับไปทำสลับกันไปเรื่อย ๆ -การกระทบพันหวี (พึม) เมื่อสอดกระสวยด้ายพุ่งกลับไปจะกระทบพันหวี เพื่อให้ด้ายพุ่งแนบติดกัน ได้เนื้อผ้าที่แน่นหนา - การเก็บหรือม้วนผ้า เมื่อทอผ้าได้พอประมาณแล้วก็จะม้วนเก็บในแกนม้วนผ้า โดยผ่อนแกนด้ายยืนให้คลายออกและปรับความตึงหย่อนใหม่ ให้พอเหมาะ	๑๐ ชั่วโมง

ผู้เสนอแผนการสอน

ผู้ตรวจแผนการสอน

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

วิทยากร

.....

ผู้เห็นชอบแผนการสอน

ผู้อนุมัติแผนการสอน

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

.....

ผู้อำนวยการ .....

